



**การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของสงคราม กรณีศึกษาจากอิหร่าน เยเมน และการโจมตีซาอุดีอาระเบีย**  
เรียบเรียงและวิเคราะห์โดย พ.ท. อัครชัย หนูนกภัคดี

**สถาบัน** Center for Strategic and International Studies (CSIS) ซึ่งเป็น Think Tank ของ สหรัฐอเมริกา ได้อธิบายถึง “การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติของสงคราม กรณีศึกษาจากอิหร่าน เยเมน และการโจมตีซาอุดีอาระเบีย” สรุปได้ดังนี้

ไม่เคยมีคำทำนายที่ชัดเจนถึงวิวัฒนาการของการทำสงครามในอนาคต เช่นเดียวกับที่ไม่มีใครทำนายว่าเทคนิค ยุทธวิธี และธรรมชาติทางยุทธศาสตร์ของสงครามโลกครั้งที่ 1 จะเป็นอย่างไร ในสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการใช้แก๊สพิษ กำลังทางอากาศ เรือดำน้ำ เรือบรรทุกเครื่องบิน และยุทธวิธีโจมตีอย่างรวดเร็ว (Blitzkrieg) ของเยอรมัน หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการปรับ โครงสร้างกำลังทางบก เรือ และอากาศ สำหรับสงครามนิวเคลียร์ที่ตามมาด้วยการจับกลุ่มด้านความมั่นคง การทำสงครามตามแบบขนาดเล็กและการก่อความไม่สงบตามพื้นที่เผชิญหน้าที่สำคัญของ NATO และ WARSAW Pact จนมาถึงสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งที่ 1 ทั่วโลกได้รับรู้ถึง “การโจมตีที่แม่นยำ (Precision Strike)” ของกำลังทางอากาศ ซึ่งความได้เปรียบในการทำสงครามได้อยู่ที่สหรัฐฯ และชาติพันธมิตร ต่างจากที่นักวางแผนทางทหารและนักวิเคราะห์ที่ได้ทำนายไว้ก่อนเกิดสงคราม การโจมตีด้วยจรวดมิสไซล์นำวิถีจาก “อากาศยานรบไร้คนขับ



(Unmanned Combat Aerial Vehicle : UCAV)” ที่ซาอุดีอาระเบีย เป็นอีกวิวัฒนาการหนึ่งของการโจมตีที่แม่นยำ เป็นผลจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางทหาร ยุทธวิธี และรูปแบบการทำสงคราม ย้ำเตือนว่าควรคำนึงถึงภัยจากการโจมตีด้วยอาวุธโจมตีตามแบบที่มีราคาถูกลง ในระดับเดียวกันหรือมากกว่าการคำนึงถึงการใช้กำลังทางอากาศขนาดใหญ่ ดังที่เคยใช้ในสงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเวียดนาม

ยังไม่มีคำตอบชัดเจนของผู้ลงมือ และไม่มีรายงานที่เชื่อถือได้ถึงความสำเร็จและความเชื่อถือได้ของ UCAV และชนิดของจรวดมิสไซล์นำวิถี รวมถึง “ระบบแจ้งเตือนภูมิประเทศ (Terrain Avoidance System)” ที่ UCAV ใช้บินหลบหลีกกระบวนกรตรวจจับและการป้องกันภัยทางอากาศ ระบบการชี้เป้าหมาย และความเชื่อถือได้ของอาวุธดังกล่าว แต่มีความเป็นไปได้ว่า อิหร่าน ได้ทำการพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าวอย่างน้อย 3-5 ปี ก่อนหน้าเหตุการณ์ครั้งนี้ และเป็นไปได้ว่า จีนและเกาหลีเหนือ จะมีหรือประสบความสำเร็จในการพัฒนาเทคโนโลยีดังกล่าวเช่นกัน การโจมตีที่เป้าหมาย เช่น โรงกลั่นน้ำมัน โรงไฟฟ้า การติดต่อ สื่อสาร ธุรกิจ สาธารณูปโภค หรือการคมนาคม ไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นการใช้ UCAV และจรวดมิสไซล์นำวิถี ที่สร้างปัญหาอย่างมากโดยเฉพาะใน “สงครามที่มีทั้ง



การรบตามแบบและไม่ตามแบบ (Hybrid Warfare)” และ “สงครามในพื้นที่คลุมเครือ (Grey Area Warfare)” ที่อาจตามมาด้วยการตอบโต้ และทำให้เกิดหรือขยายความขัดแย้งให้มากยิ่งขึ้น โดยหวังผลบางประการ ซึ่งอิหร่านอาจใช้ตัวแทน (Proxies) อย่างกลุ่มฮูตีในการโจมตีครั้งนี้ ขณะเดียวกัน UCAV และจรวดมิสไซล์นำวิถี อาจสามารถติดตั้ง หัวรบนิวเคลียร์หรืออาวุธชีวภาพ ที่สามารถปล่อย “สารชีวภาพ (Bioagent)” ได้ในวงกว้างหรือปล่อยจาก UCAV พิสัยการบินไกล ที่ลักลอบเข้าไปประกอบและปล่อยสารชีวภาพ การป้องกันการโจมตีจาก UCAV และจรวดมิสไซล์นำวิถี อาจทำได้ไม่ทั่วถึงเนื่องจากต้องใช้งบประมาณสูง มีความยากในการวางระบบป้องกันภัยทางอากาศในบริเวณกว้าง และยากยิ่งขึ้นหากจะทำลายอาวุธดังกล่าวทั้งที่มี “ระบบล่องหน (Stealth)” หรือไม่มี ในระดับต่ำ การใช้ระบบป้องกันภัยทางอากาศระยะสั้น (Shorter-range Air Defense Systems: SHORADS) อาจช่วยได้ แต่อาจต้องลงทุนติดตั้งระบบจำนวนมาก และยังคงรับมือกับความเร็วและความแม่นยำที่สูงขึ้น เป็นความท้าทายต่อการป้องกัน อีกทางเลือก คือ การใช้สงครามไซเบอร์และการก่อวินาศกรรม อาจเป็นอีกทางเลือกที่น่าสนใจ ในการหยุดยั้ง UCAV และจรวดมิสไซล์นำวิถี

**CSIS** สรุปว่าการโจมตีทางอากาศที่แม่นยำ แสดงถึงความต้องการของสหรัฐฯ ที่จะลดการเสียชีวิตของพลเรือนให้น้อยที่สุด ซึ่งแทบเป็นไปได้ไม่ได้ในปัจจุบัน เนื่องจากในบางปฏิบัติการหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องโจมตีในพื้นที่ ที่มีการใช้พลเรือนเป็นโล่มนุษย์ เพื่อต่อรองผลประโยชน์บางอย่าง หากผู้ก่อการร้าย ลัทธิสุดโต่ง และผู้ก่อความไม่สงบ ได้มาซึ่ง UCAV พิสัยการบินไกล อาจกระทำการในลักษณะดังกล่าว ดังที่อิหร่านแสดงให้เห็นในการโจมตีด้วย UCAV และจรวดมิสไซล์นำวิถี เพื่อตอบโต้สงครามเศรษฐกิจและการถูกคว่ำบาตร แสดงให้เห็นภาพของ Hybrid Warfare ที่ชัดเจนมากขึ้น และคำทำนายสำหรับสงครามอนาคตจะยังคงคลุมเครือต่อไป

**สำหรับประเทศไทย** ควรเตรียมพร้อมสำหรับ Hybrid Warfare ด้วยการให้ทุกภาคส่วนยึดผลประโยชน์ของชาติเป็นสำคัญ สร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นภายในอาเซียน และประเทศคู่เจรจา เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน สำหรับกองทัพไทย ควรเตรียมพร้อมรับมือกับรูปแบบการโจมตีที่มีความหลากหลายมากขึ้น ตลอดจนสนับสนุนการสร้างความร่วมมือภายใต้กรอบความมั่นคงของอาเซียน